

Dotazník: Bramborové pokrmy - před 1. světovou válkou

Žádný zápis o počátcích pěstování brambor v naší obci v kronikách, ani postupních smlouvách jsem nenalezl. *
S jistotou se zde pěstovaly koncem 19. století. Název jejich vždy byl brambory.

Jejich úprava:

Vařily se ve slupce i bez slupky. Pekly se v troubě i na plotně, většinou ve slupce celé i pálené. Jedly se maštěné, nebo suché. Vařené ve slupce se oloupaly, rozkrájely, rozklofaly, rozmačkaly na bramborovou kaši, nebo rozkrájené se znovu dusily, opékaly. Omaštěné sádlem a osolené se jedly a zapíjely hlavně mlékem, podmáslím.

Vařené brambory na loupačku se jedly suché, z jedné mísy a každý brambor se solil zvlášť. To bylo ještě nedávno časté jídlo k večeři; brambory na loupačku a mléko. Dodnes si rád pochutnám na čerstvě vařených bramborech, suchých a posolených, z naší zahrady a zapíjím mlékem.

Jídla z brambor:

Bramborová kaše - rozmačkané vařené brambory, škvarky, sádlo, sůl.
Knedlíky s vařených brambor- náplň borůvky, jahody, povidla atd.
Knedlíky ze syrových brambor- zvané bosáky, chlupaté, klouzáky se zelím, omaštěné

Peciválky- pečené ze svařených brambor nakrájené čtverečky, obdélníčky, spařené v mléku, posypané mákem

Mrkvánky, či řepánky, jabkánky - placky s mrkví, cukrovou řepou a mákem, jablky atd.

Šišky - z vařených brambor, posypané mákem, tvarohem, strouhánkou, prachandou, sušenou mrkví s míchanou mákem, omaštěné máslem

Placky, pekáčky - pečené na plotně, ze syrových i vařených brambor, potřené sádlem, máslem, nebo zavařeninou

Macek - placky ze syrových, vařených brambor, se škvarky, smažené na pění

Kočičí tanec - uvařené, klofané brambory zmíchané s vařeným kyselým zelím

* viz Historie brambor na Havčově ko Brodsku

24. Brambory

Polévka z brambor - bramboračka

Salát - dříve zván kyselý brambory- vařené rozkrájené brambory, kousky kyselých okurek, vařená mrkev, zelený hrášek atd., bez majonézy, jen omaštěné a osolené. Jedl se jen při slavnostních příležitostech.

Škrob - vyráběl se po domácku z roztrouhaných brambor /syrových/, kaše se dala překapat přes síto do nádoby, z usazeniny se slévala voda. Byl jen pro vlastní potřebu.

Karel Janáček, Sobínov č. 31, okres Havlíčkův Brod.
Duben 1977.